

QUAN NIỆM CỦA SĨ QUAN QUÂN ĐỘI VỀ NGHỀ NGHIỆP QUÂN SỰ

NGUYỄN ĐÌNH THẮNG

Thực hiện đường lối đổi mới, đất nước ta đã đạt được nhiều thành tựu quan trọng, vững chắc trên mọi mặt đời sống xã hội. Trong xã hội đã xuất hiện nhiều ngành nghề mới và hình thành những quan niệm mới về nghề nghiệp, trong đó hoạt động quân sự (HĐQS) của nhóm sĩ quan quân đội (SQQĐ) cũng được chính họ nhận thức, quan niệm mới.

Hoạt động quân sự của nhóm Sĩ quan quân đội Nhân dân Việt Nam hiện nay là một ngành nghề trong xã hội

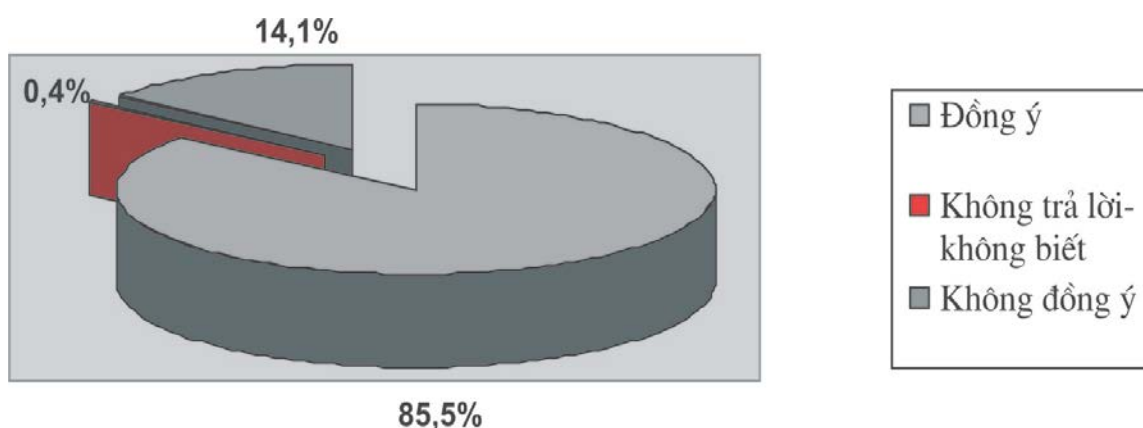
Trong 2 cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ, cả nước tập trung cho nhiệm vụ chiến đấu giải phóng dân tộc, thống nhất Tổ quốc, nhiều thế hệ thanh niên ý thức được nghĩa vụ và trách nhiệm của người công dân đối với dân tộc, với Tổ quốc, nên đã tự nguyện theo tiếng gọi của Đảng, Bác Hồ, lên đường cầm súng giết giặc và tham gia quân đội. Lúc này họ không có điều kiện để tự lựa chọn con đường cho riêng mình. Đội ngũ cán bộ quân đội chủ yếu là do các cấp uỷ Đảng lựa chọn, bồi dưỡng, rèn luyện, trưởng thành trong chiến đấu. Sau năm 1975, đội ngũ SQQĐ hầu hết trưởng thành trong chiến tranh, tiếp tục được đào tạo, bồi dưỡng trong các nhà trường quân đội; đồng thời nguồn bổ sung sĩ quan thực hiện chế độ cử tuyển, lựa chọn từ những quân nhân ưu tú để đi đào tạo, nhằm đáp ứng yêu cầu xây dựng quân đội cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại.

Từ năm 1986 đến nay, thực hiện đường lối đổi mới và trước những biến đổi về kinh tế - xã hội của đất nước, Đảng đã đề ra một số chủ trương, chính sách đối với SQQĐ, trong đó nguồn đào tạo sĩ quan được thực hiện theo chế độ thi tuyển (tuyển sinh quân sự) và được đào tạo cơ bản để trở thành sĩ quan có trình độ học vấn cử nhân cao đẳng, cử nhân đại học, đồng thời thực hiện chính sách tiền lương cho phù hợp. Lúc này, Sĩ quan QĐNDVN có nhận thức, quan niệm mới về hoạt động quân sự của họ. Khảo sát 844 sĩ quan quân đội (cấp úy và cấp tá), có 722 sĩ quan chiếm tỷ lệ 85,5% cho rằng hoạt động của nhóm Sĩ quan QĐNDVN trong giai đoạn hiện nay như là một nghề (biểu 1).

Quan niệm đó được nhìn nhận, phân tích, đánh giá ở các nhóm sĩ quan khác

nhau như: Nhóm sĩ quan cao cấp (thượng tá, đại tá) có tỉ lệ cao nhất (97,4%), cao hơn nhóm sĩ quan cấp thiếu trung tá 17,4%, cao hơn nhóm sĩ quan cấp úy 12,9% ; nhóm sĩ quan trên 30 tuổi quân tỉ lệ cao nhất (96,9%), cao hơn nhóm sĩ quan có từ 5 đến 10 tuổi quân 27,2%, và cao hơn nhiều so với nhóm sĩ quan có từ 11 đến 20 tuổi quân 7,6% ; nhóm sĩ quan có trên 46 tuổi đời tỉ lệ cao nhất (94,3%), cao hơn nhóm sĩ quan có dưới 30 tuổi đời 25,3%, cao hơn nhóm sĩ quan có dưới 45 tuổi đời 8,6%; nhóm loại chuyên môn, sĩ quan kỹ thuật có tỉ lệ cao nhất (96,6%), cao hơn nhóm sĩ quan hậu cần 6,8%, sĩ quan chỉ huy 13,8%, sĩ quan chính trị 13,6%; nhóm sĩ quan ở loại hình quân chủng có tỉ lệ cao nhất (99,2%), cao hơn nhóm sĩ quan ở quân khu 15,6%, sĩ quan ở quân đoàn 15,8%, sĩ quan ở nhà trường 17,5%.

Biểu 1: Quan niệm HDQS của SQQĐ là một nghề

Nhóm sĩ quan có quân hàm, tuổi quân, tuổi đời càng cao thì tỉ lệ quan niệm hoạt động quân sự của họ là một nghề trong xã hội càng cao. Bởi vì, nhóm sĩ quan này đã có thời gian phục vụ, trải nghiệm qua các cương vị công tác thực tiễn trong quân đội nhiều hơn các nhóm sĩ quan khác khi họ đã được đào tạo, bồi dưỡng, có trình độ nhận thức cao hơn, có điều kiện để nhìn lại, so sánh với thời gian trước đó, nên nhận thức và ý thức về HDQS đầy đủ, sâu sắc hơn. Tính chất hoạt động của một nghề nghiệp bao giờ cũng được biểu hiện cụ thể ở công việc hàng ngày. Hoạt động của nhóm sĩ quan kỹ thuật, hậu cần có tính chuyên môn nhiều hơn, gần với các ngành nghề khác trong xã hội nên biểu hiện tính chất nghề nghiệp xã hội rõ hơn nhóm sĩ quan quân sự, chính trị. Vì vậy, nhóm sĩ quan kỹ thuật, hậu cần quan niệm HDQS của họ là một nghề trong xã hội có tỉ lệ cao hơn nhóm sĩ quan quân sự, sĩ quan chính trị là hợp lý. Tóm lại, nhóm Sĩ quan Quân đội Nhân dân Việt Nam dù với các nhóm cấp bậc quân hàm, chuyên môn, ở các độ tuổi quân, tuổi đời hay tính chất hoạt động

có khác nhau nhưng đa số đều chung quan niệm: HĐQS và hoạt động của họ là một ngành nghề như các ngành nghề khác trong xã hội; nhóm sĩ quan cấp bậc cao hơn, tuổi quân, tuổi đời cao hơn thì ý thức về nghề nghiệp quân sự của họ càng đầy đủ hơn, sâu sắc hơn.

Những lý do đã khiến cho nhóm sĩ quan quân đội quan niệm hoạt động quân sự của họ là một ngành nghề trong xã hội được xếp theo thứ tự: *1- Do yêu cầu của nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong giai đoạn hiện nay cần phải được chuyên môn hoá, cần đội ngũ sĩ quan có tính chuyên nghiệp; 2- Hoạt động của đội ngũ sĩ quan cần phải được đào tạo kiến thức, kỹ năng, kỹ xảo; 3- Được xã hội coi trọng; 4- Được trả lương theo chuyên môn; 5- Có địa vị xã hội; 6- Có sự gắn bó với công việc; 7- Được thành đạt... (xem bảng 1).* Các tiêu chuẩn để xác định một loại hình nghề nghiệp đều được nhóm SQQĐ lựa chọn để giải thích cho quan niệm HĐQS của họ hiện nay là một nghề như các nghề nghiệp khác trong xã hội. Nội dung, tính chất của loại hình NNQS được nhóm SQQĐ xác định khá rõ nét qua những lý do mà họ quan niệm SQQĐ là một nghề. Các lựa chọn ưu tiên của nhóm SQQĐ cũng hợp lý với thang giá trị của xã hội và thực tiễn nhiệm vụ xây dựng, phát triển của quân đội hiện nay trong thời kỳ mới.

Bất cứ nghề nghiệp nào được hình thành và phát triển cũng là do yêu cầu của xã hội, hay nói cách khác nghề nghiệp là kết quả của sự phân công lao động xã hội. Hiện nay, nhiệm vụ BVTQ có những yêu cầu mới, quân đội cần tập trung xây dựng cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại; có tổ chức biên chế tinh gọn, hợp lý để đủ sức hoàn thành mọi nhiệm vụ được giao. Vì vậy, đòi hỏi quân đội phải được chuyên môn hoá, chuyên nghiệp, hiện đại..., coi HĐQS là một ngành nghề trong xã hội và đội ngũ sĩ quan cũng phải được đào tạo chuyên nghiệp với chất lượng cao. Chính vì lý do đó mà có tới 85.5% nhóm SQQĐ được điều tra đã xác định HĐQS của họ là một ngành nghề trong xã hội và đây là lý do rất cơ bản, quan trọng nhất. Theo thứ tự ưu tiên thì lý do này có tỉ lệ cao nhất (66,2% cho ưu tiên 1) và 81,0% từ ưu tiên 1 đến ưu tiên 3. Nhiều ý kiến khẳng định: "Thứ nhất: Mục đích hoạt động của một ngành nghề nào đó là nhằm đáp ứng một nhu cầu nào đó của xã hội. Đối với hoạt động quân sự của sĩ quan quân đội ngày nay là nhằm hoàn thành nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc, bảo vệ lợi ích của Đảng, của nhân dân và dân tộc. Mặc dù là thời bình, nhưng đó là nhu cầu của xã hội nước ta" (Thiếu tá, Cụm trưởng cụm chiến đấu 3, Đảo Trường Sa lớn, Quần đảo Trường Sa). Một ý kiến khác: "HĐQS của chúng tôi là một nghề... Trước hết đó là do nhu cầu nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc cần phải có một lực lượng chuyên trách đảm nhiệm an ninh, quốc phòng, bảo vệ sự bình yên của Tổ quốc và hạnh phúc của nhân dân" (Trung tá, Đảo

trưởng Đảo Nam Yến, quần đảo Trường Sa).

**Bảng 1: Lý do cho rằng HDQS của nhóm SQQĐ là một ngành nghề
(theo thứ tự ưu tiên).**

(Đơn vị: Người/%)

Lý do	Mức độ ưu tiên									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Cộng
Do y/c của nhiệm vụ XD & BVTQ phát triển cần phải được chuyên môn hoá, cần sĩ quan chuyên nghiệp	66,2	11,7	3,1	1,8	0,7	0,2	1,8	-	-	85,5
Vì đội ngũ phải được đào tạo có kiến thức, kỹ năng, kỹ xảo về quân sự	2,1	44,7	23,1	4,1	4,5	3,3	1,7	1,9	0,1	85,5
Được xã hội tin yêu, coi trọng	3,7	4,7	24,6	18,6	12,1	10,9	7,9	2,7	0,1	85,4
Do phân công lao động xã hội	11,8	14,1	9,4	8,5	11,8	6,4	7,5	11,6	3,6	84,7
Có sự yêu mến gắn bó với công việc	0,2	3,8	8,9	15,3	16,8	9,4	11,0	19,8	0,4	85,5
Có thu nhập hoặc trả lương theo vị trí công việc, chuyên môn	0,2	1,8	12,0	22,5	14,6	11,8	12,3	7,5	2,1	84,8
Có vị trí, vị thế trong xã hội	1,5	0,9	2,5	6,8	18,4	26,1	14,5	11,4	3,1	85,1
Được thành đạt, thăng tiến xã hội	-	3,9	3,1	7,1	4,7	15,0	26,8	20,3	3,3	84,2

Trong điều tra có tới 85,5% và theo thứ tự ưu tiên từ 1 đến 3 có 69,9% khảo sát định lượng (bảng 1) và định tính đều cho thấy đa số ý kiến đều thừa nhận đội ngũ sĩ quan QĐNDVN cần phải được tuyển sinh theo qui định của Bộ Giáo dục, đào tạo; được học tập, rèn luyện cơ bản tại các học viện, nhà trường quân đội để có kiến thức, kỹ năng, kỹ xảo và những phẩm chất cần thiết phù hợp với hoạt động trong môi trường quân đội, đủ khả năng hoàn thành chức trách nhiệm vụ được giao. "*Bất cứ loại ngành nghề nào cũng phải được đào tạo tương ứng với một trình độ nhất định, khi xã hội phát triển, yêu cầu trình độ đào tạo nghề ngày càng cao. Để đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ BVTQ trong tình hình mới, đội ngũ sĩ quan quân đội ngày nay được đào tạo rất công phu, từ khâu tuyển chọn, đào tạo ở các nhà trường sĩ quan, ra*

trường rèn luyện qua thực tiễn công tác; nội dung, chương trình đào tạo rất cơ bản, toàn diện, chuyên sâu; mục tiêu đào tạo không chỉ bồi dưỡng và nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ, phẩm chất nhân cách, mà còn giáo dục động cơ nghề nghiệp" (Thiếu tá, Cụm trưởng cụm chiến đấu 3, Đảo Trường Sa Lớn, quần đảo Trường Sa). Hay: *"Chúng ta khi đã gia nhập quân đội thì đều được đào tạo, rèn luyện trong một môi trường chuyên môn, thậm chí còn khá vất vả so với các nghề khác"* (Trung tá, Quân đội phó hậu cần, thuộc Quân khu 3).

Từ những nhu cầu và điều kiện chuyên môn hoá nói trên mà những lý do liên quan đến lợi ích về kinh tế, chính trị, tình cảm nghề nghiệp cũng được quan niệm theo những tỷ lệ và mức độ khác nhau. Trong xã hội, mỗi nghề nghiệp đều có vị trí, ý nghĩa chính trị xã hội nhất định. Nghề nghiệp nào mà đem lại lợi ích nhiều cho xã hội, cho đất nước, cho nhân dân, cho dân tộc và cho con người thì nghề nghiệp đó sẽ được xã hội thừa nhận, tôn trọng và đánh giá cao. Đó là thước đo giá trị chính trị xã hội của nghề nghiệp. Xuất phát từ mục đích, tính chất, nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc; chức năng nhiệm vụ của quân đội và vai trò vị trí của sĩ quan trong quân đội, Đảng, Nhà nước và nhân dân ta luôn đánh giá đúng, rất tin yêu, coi trọng, tôn vinh HDQS của nhóm Sĩ quan QĐNDVN. *"Theo tôi HDQS nói chung và HDQS của đội ngũ SQQĐ là một nghề, một nghề đặc biệt, cao quý trong xã hội ta. Đây là loại hình nghề nghiệp chính trị xã hội, vì nó có tính chất chính trị rất rõ"* (Đại tá, Chủ nhiệm chính trị trường sĩ quan Quân chủng Phòng không Không quân). Kết quả khảo sát cho thấy, hầu hết nhóm sĩ quan đều cho rằng với lý do được xã hội tin yêu, coi trọng với 85,4%; có vị trí, vị thế trong xã hội với 85,1%; được thành đạt, thăng tiến xã hội với 84,2% và đó là cơ sở để khẳng định quan niệm HDQS của họ là một ngành nghề trong xã hội.

Mọi ngành nghề trong xã hội là nơi thực hiện lý tưởng, ước mơ, hoài bão của con người, đồng thời cũng là nơi mang lại lợi ích cho cuộc sống của mỗi cá nhân và gia đình họ. Mỗi công dân trong xã hội khi tham gia hoạt động trong một ngành nghề nhất định trước hết phải vì mục đích chung của xã hội, của ngành nghề, của một nhóm xã hội nhất định, đồng thời còn vì những giá trị chính trị xã hội, sự tiến bộ trưởng thành và còn vì những lợi ích kinh tế đời sống của mỗi cá nhân. HDQS của Sĩ quan QĐNDVN trước hết là nhằm bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa, bảo vệ Đảng, Nhà nước, chế độ và bảo vệ cuộc sống hoà bình, ấm no, hạnh phúc của nhân dân ta, trong đó có lợi ích của các nhóm xã hội, của từng gia đình, dòng họ và cũng vì lợi ích, sự trưởng thành tiến bộ của bản thân mỗi sĩ quan. Sĩ quan quân đội được Nhà nước trả lương và đãi ngộ bằng các chế độ chính sách nhằm bảo

đảm cuộc sống cho sĩ quan và gia đình họ. Từ những giá trị chính trị xã hội và những lợi ích của nghề nghiệp quân sự mà nhóm sĩ quan quân đội đã gắn bó suốt đời với quân đội, với nghề nghiệp quân sự. Chính vì thế mà nhóm sĩ quan quân đội quan niệm HDQS của họ là một nghề trong xã hội với lý do có thu nhập hoặc trả lương theo chức vụ, quân hàm 84,8%; có sự yêu mến gắn bó với công việc, nhiệm vụ, với quân đội 85,5% (bảng 1).

“Tôi nghĩ trong thời bình bây giờ nói quân đội là một nghề cũng là đúng. Vì mình ở đây vừa học tập, rèn luyện vừa có thể làm việc cống hiến cho xã hội” (Trung úy, trung đội trưởng, sư đoàn 308, quân đoàn I).

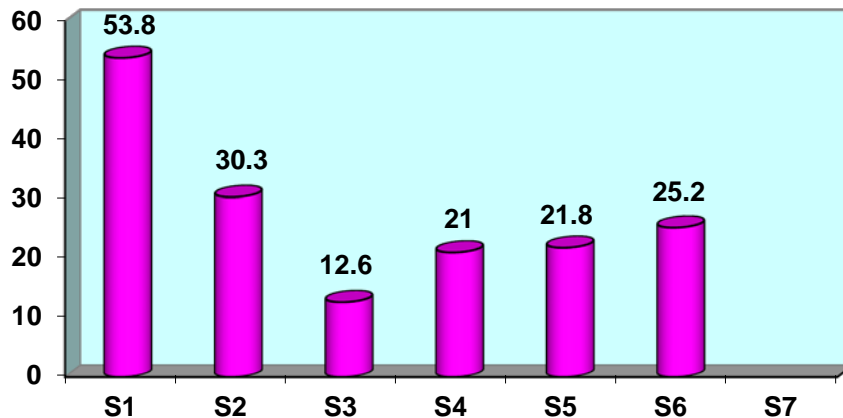
“Nói nó là một nghề vì... xác định phục vụ trong quân đội thì có Nhà nước trả lương cho mình; mình làm việc để được trả lương, phục vụ cho cuộc sống của mình” (Đại úy, Trợ lý tiểu đoàn thuộc Quân khu 3).

“Hiện nay đội ngũ SQQĐ được trả lương theo quân hàm, theo cấp bậc, theo chức vụ. Cùng với lương, sĩ quan còn được ưu đãi về các chế độ, chính sách, nhà ở, nghỉ dưỡng... Nói chung, sĩ quan được hưởng tất cả các chế độ như người lao động công chức bình thường và còn được một phần ưu đãi do lao động nặng nhọc” (Thiếu tá, Cụm chiến đấu III, Đảo Trường Sa lớn, quần đảo Trường Sa).

Những lý do mà SQQĐ thừa nhận là HDQS của họ là một ngành nghề có thể phân theo ba nhóm lý do chính là: *Nhóm lý do do nhu cầu xã hội cần chuyên nghiệp hoá một lực lượng quân sự và sự phân công lao động xã hội; nhóm lý do liên quan đến lợi ích kinh tế, đời sống (thu nhập, lương...) và sự gắn bó, yêu mến đối với công việc; nhóm lý do liên quan đến vấn đề chính trị, quyền lực, giá trị nghề nghiệp (được xã hội coi trọng, khả năng thăng tiến, có vị trí vị thế trong xã hội,...)*. Sự kết hợp các điều kiện, các tiêu chuẩn trên là cơ sở khách quan để khẳng định: *Hoạt động quân sự của nhóm SQQĐ là một ngành nghề trong xã hội.*

Tuy vậy, vẫn còn 14,1% số ý kiến cho rằng hoạt động quân sự của nhóm sĩ quan quân đội không phải là một nghề, trong đó các lý do khẳng định quan niệm này là: Đây chỉ là nghĩa vụ của mọi công dân (53,8%); chỉ là hoạt động mang tính chuyên biệt, có lương, được hưởng đãi ngộ (30,3%); xã hội chưa thừa nhận đây là một nghề (25,2%) hoặc Nhà nước chưa đưa vào trong danh mục nghề nghiệp xã hội (21,0%); trả công chưa tương xứng với sức lao động (21,8%); chỉ là môi trường hoạt động nghề nghiệp (12,6%), (biểu 2).

Biểu 2: Lý do cho rằng HDQS của nhóm SQQĐ không phải là một nghề

Ghi chú:

S1: Đây là nghĩa vụ của mọi công dân

S2: Chỉ là một hoạt động mang tính chuyên biệt, có lương, được đãi ngộ

S3: Là một môi trường hoạt động nghề nghiệp

S4: Nhà nước chưa đưa vào trong danh mục nghề nghiệp xã hội

S5: Trả công chưa tương xứng với sức lao động

S6 : Xã hội chưa thừa nhận đây là một nghề

2. Hoạt động quân sự của nhóm SQQĐ là một ngành nghề đặc biệt trong xã hội

HDQS của nhóm SQQĐ qua kết quả khảo sát còn được quan niệm là một nghề đặc biệt trong xã hội với 96,6%, chỉ có gần 0,1% không đồng ý với quan niệm này; xấp xỉ 3,3% chưa tỏ rõ quan điểm. Việc nhấn mạnh tính chất đặc biệt của NNQS cũng là nhận định khá thống nhất ở các nhóm sĩ quan: Cấp úy 96,3%, cấp thiếu trung tá 94,4%, cấp thượng đại tá 100%; sĩ quan Chỉ huy 96,2%, Chính trị 94,0%, Hậu cần và Kỹ thuật 100%; tuổi từ 5 - 10 có 100%, tuổi từ 11 - 20 có 92,4%, tuổi từ 21 - 30 có 96,9%, tuổi từ 31 trở lên có 100%; tuổi từ 18 - 25 có 100%, tuổi từ 26 - 30 có 96,9%, tuổi từ 31 - 35 có 94,5%, tuổi từ 36 - 40 có 94,1%, tuổi trên 45 có 100%; sau đại học có 100%, đại học 96,3%, cấp 3 có 95,0%; quân khu 97,1%, quân đoàn 93,4%, quân chủng 99,2%, nhà trường 100% thừa nhận HDQS là một nghề đặc biệt.

Hầu hết các nhóm Sĩ quan QĐNDVN đều khẳng định HDQS của họ không chỉ là một nghề trong xã hội mà còn là một nghề đặc biệt với tỉ lệ rất cao. Nổi bật là 100% nhóm sĩ quan cao cấp (thượng, đại tá); nhóm sĩ quan Hậu cần và Kỹ thuật; nhóm sĩ quan có trên 31 tuổi quân, trên 45 tuổi đời và nhóm sĩ quan có trình độ học vấn sau đại học khẳng định hoạt động của họ là một nghề đặc biệt. Đó không phải là suy nghĩ cảm tính, lý thuyết mà chính là quan điểm của những người có trình độ

hiểu biết cao, có quá trình trải nghiệm trong hoạt động thực tiễn mới nhận thức được đầy đủ, đúng đắn, sâu sắc tính chất đặc biệt của NNQS.

Để xác định tính chất đặc biệt của NNQS hoặc bất cứ một nghề nghiệp nào khác trong xã hội đều cần phải nghiên cứu về chức năng, nhiệm vụ; tính chất, đặc điểm hoạt động; môi trường, địa bàn hoạt động; công cụ, phương tiện hoạt động; tổ chức hoạt động, chính sách đãi ngộ... của nghề nghiệp đó. Kết quả điều tra nhóm SQQĐ (bảng 2) cho thấy 7 lý do với tỉ lệ rất cao (trên 80,0% và cao nhất là 82,9%) đều khẳng định hoạt động quân sự của họ là một ngành nghề đặc biệt trong xã hội và lý do của nhận thức này là có cơ sở khoa học, hợp lý, sát với thực tiễn và theo thứ tự ưu tiên: Vì chức năng chủ yếu là chiến đấu; hoạt động rất nặng nhọc, nguy hiểm, căng thẳng, không kể thời gian; hoạt động chủ yếu mang tính nghĩa vụ, đòi hỏi nhiều sự hy sinh, kể cả tính mạng; tiếp đến là loại lao động trên các địa bàn nơi khó khăn gian khổ (biên giới, hải đảo...); công cụ chính được trang bị vũ khí hiện đại; tổ chức hoạt động chặt chẽ, chủ yếu theo mệnh lệnh và có đãi ngộ đặc biệt.

Bảng 2: Lý do cho rằng HĐQS của nhóm SQQĐ là một ngành nghề đặc biệt (theo mức độ ưu tiên từ 1 đến 8)

(Đơn vị: %)

Lý do	Mức độ ưu tiên								
	1	2	3	4	5	6	7	8	cộng
Vì chức năng chủ yếu là chiến đấu bảo vệ Tổ quốc	61,7	8,3	3,0	3,4	4,4	2,1	-	-	82,9
Công cụ chính được trang bị là vũ khí hiện đại	2,1	10,4	15,4	11,4	14,3	24,5	4,1	0,4	82,8
Địa bàn hoạt động là nơi khó khăn gian khổ (biên giới, hải đảo,...)	2,4	13,6	14,1	12,3	24,2	12,2	3,8	0,1	82,7
Là loại lao động đặc biệt (nặng nhọc, nguy hiểm, căng thẳng, không kể thời gian...)	9,8	16,5	25,9	19,0	7,5	3,8	0,1	0,1	82,7
Tổ chức hoạt động chặt chẽ, chủ yếu theo mệnh lệnh...	1,8	8,9	10,3	16,2	21,1	21,9	1,2	0,5	81,9
Là hoạt động chủ yếu mang tính nghĩa vụ, đòi hỏi nhiều sự hy sinh, kể cả tính mạng...	5,0	25,4	13,3	18,1	6,5	12,2	2,3	0,1	82,9
Có đãi ngộ đặc biệt	--	0,6	1,4	2,4	3,7	4,7	58,6	9,2	80,6

"Xác định sĩ quan QĐNDVN là loại lao động đặc biệt và là ngành nghề cao quý"

trong xã hội. Điều đó thể hiện ở lý tưởng chiến đấu, mục đích bảo vệ là bảo vệ con người, vì tính nhân đạo, tính nhân văn cao cả của đội ngũ sĩ quan trong quân đội đối với sự phát triển và tiến bộ xã hội của chế độ ta. Đây là lực lượng nòng cốt bảo vệ chế độ XHCN, thành quả của cách mạng, bảo vệ bản sắc văn hoá dân tộc, bảo vệ an ninh trật tự, sự bình yên của xã hội để đất nước và xã hội phát triển... Đối với sĩ quan Hải quân, hoạt động trong môi trường có tính đặc thù trên biển, phạm vi hoạt động rộng, độc lập, tầm che khuất ít; luôn gặp khó khăn về thời tiết, khí hậu khắc nghiệt bão gió ảnh hưởng trực tiếp đến tính mạng; bám biển dài ngày, có thể nói cả cuộc đời binh nghiệp gắn liền với con tàu, biển cả và các đảo xa bờ; luôn phải có yêu cầu cao về chính trị tư tưởng, ngành học, cường độ công tác, sức khoẻ; cơ sở vật chất, phương tiện, tàu thuyền, vũ khí trang bị... Do đó, Sĩ quan Hải quân càng mang tính đặc thù rất cao và cao hơn so với lực lượng Lục quân" (Đại tá, Phó Chủ nhiệm Quân chủng Hải Quân).

"Nghề bộ đội là một loại hình lao động đặc biệt, khác hẳn với các nghề khác... Khi mà những người lao động trong các ngành nghề khác được nghỉ thì bộ đội lại phải làm việc, nhất là trong những ngày lễ, tết. Bộ đội luôn phải làm việc trong những hoàn cảnh đặc biệt khó khăn, có thể nguy hiểm đến cả tính mạng" (Đại úy, Trợ lý huấn luyện tiểu đoàn, thuộc Quân khu 3).

Điều đó thể hiện ở lý tưởng chiến đấu, mục đích phục vụ là bảo vệ con người, vì tính nhân đạo, tính nhân văn cao cả của đội ngũ sĩ quan trong quân đội đối với sự phát triển và tiến bộ xã hội. Họ cho rằng: "Hoạt động quân sự của nhóm SQQĐ là một nghề đặc biệt, cao quý thể hiện ở chính mục đích, ý nghĩa, tính chất, cường độ hoạt động; môi trường làm việc khắc nghiệt, khó khăn, gian khổ, hy sinh; đội ngũ được đào tạo công phu, được Nhà nước trả lương tương xứng và được nhân dân tin cậy, yêu mến, coi trọng, thừa nhận"¹. Hay: "Chúng tôi xác định đây là một nghề và là một nghề đặc biệt, cao quý. Đặc biệt và cao quý trước hết ở mục tiêu lý tưởng chiến đấu, là sự cống hiến của đời ông cha ta từ trong máu lửa cho nên phải giữ gìn. Đặc biệt ở chỗ hôm nay họ sống, học tập, rèn luyện, công tác để ngày mai họ sẵn sàng có thể hy sinh tính mạng vì đất nước, dân tộc, đó là giá trị cao cả của mỗi công dân. Chúng tôi được phân công đi công tác ở quần đảo Trường Sa xác định rõ có thể gặp rất nhiều khó khăn, gian khổ, kể cả hy sinh tính mạng, nhưng chúng tôi luôn sẵn sàng. Trên vùng biển, đảo này chiến tranh xảy ra bất cứ lúc nào, chúng tôi phải sẵn sàng chiến đấu bảo vệ. Đối với Hải quân chúng tôi phải luôn xa gia đình, quê hương; ở trên đảo, luôn gặp sóng to, gió lớn và đối mặt với kẻ thù, trong khi đó thiếu đủ mọi thứ, chỉ có

¹ Thượng úy, Đại đội trưởng, Trung đoàn 102, Sư 308, Quân đoàn 1.

tin thần sẵn sàng xả thân vì Tổ quốc. Vấn đề chính trị trong HDQS của sĩ quan là thể hiện tính chất cao quý, đặc biệt của nghề nghiệp”².

HDQS của nhóm SQQĐ là nghề đặc biệt và cao quý thể hiện ở tính mục đích và tính chất hoạt động trong môi trường quân sự. Đây là loại lao động vũ trang nhằm chiến đấu BVTQ, bảo vệ cuộc sống ấm no, hạnh phúc của nhân dân lao động; trong thời bình là bảo vệ sự ổn định chính trị xã hội của đất nước. HDQS của người sĩ quan trong môi trường, điều kiện hết sức khó khăn, gian khổ, khắc nghiệt; cường độ lao động đòi hỏi rất cao, kể cả phải hy sinh tính mạng của mình. Sự hy sinh xương máu, tình cảm gia đình vì Tổ quốc, vì nhân dân của SQQĐ là một việc làm cao quý, luôn được xã hội đặc biệt coi trọng.

*

* *

Tóm lại, HDQS của nhóm SQQĐ đã được chính họ quan niệm là một nghề, hơn nữa là một nghề đặc biệt trong xã hội. Nó đặc biệt ở mục đích hoạt động: là công cụ được vũ trang nhằm chiến đấu bảo vệ Đảng, bảo vệ Nhà nước, nhân dân, bảo vệ vững chắc vùng trời, vùng biển, thêm lục địa của Tổ quốc; ở tính chất công việc: hoạt động, làm việc trong những hoàn cảnh đặc biệt khó khăn, gian khổ, không kể thời gian, có thể nguy hiểm đến cả tính mạng, công việc được tổ chức chặt chẽ, chủ yếu theo mệnh lệnh; ở phương tiện hoạt động: được trang bị vũ khí, trang thiết bị hiện đại để chiến đấu chống lại các hoạt động chiến tranh xâm lược của kẻ thù. Điều đó tiếp tục minh chứng cho tính đúng đắn của Nghị quyết số 02, ngày 31 tháng 01 năm 1987 của Bộ Chính trị (khoá VI), đặc biệt trong sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Sĩ quan QĐNDVN năm 1999 được Quốc hội nước CHXHCNVN (khoá XII), phiên họp thứ 3 thông qua tháng 5 năm 2008 khẳng định: HDQS là “*ngành đặc biệt*”. Đây là một bước tiến mới phản ánh tính khoa học cả trong lý luận và thực tiễn xã hội khi xem xét, đánh giá và tôn vinh nghề nghiệp của SQQĐ hiện nay.

Quan niệm mới về hoạt động quân sự của nhóm Sĩ quan QĐNDVN giai đoạn hiện nay có ý nghĩa chính trị xã hội sâu sắc, là cơ sở khoa học để tiếp tục nghiên cứu sự lựa chọn nghề nghiệp quân sự của nhóm SQQĐ trong thời kỳ mới và xây dựng đội ngũ Sĩ quan QĐNDVN có đủ phẩm chất và năng lực đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc thời kỳ mới.

² Trung tá, Chính trị viên cụm chiến đấu 3, Đảo Trường Sa lớn, Quần đảo Trường Sa.